

ВІДОМИЙ ГЕНЕТИК УКРАЇНИ

Міжнародна наукова конференція на тему «Селекційно-генетична наука і освіта»

За ініціатииви Уманського національного університету садівництва, Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАНУ та Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М.І.Вавилова 19 березня на базі університету відбулася Міжнародна наукова конференція на тему «Селекційно-генетична наука і освіта», яка співпала з 70-річчям завідувача кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології Уманського національного університету садівництва, доктора біологічних наук Федора Парія.

Федір Микитович пройшов довгий шлях від агронома до науковця-генетика, який значну увагу приділяє

залученню інноваційних технологій у навчальний процес. Свій багатий науковий досвід він передає магістрам, аспірантам, молодим науковцям і майбутнім селекціонерам, а наукові розробки впроваджує у виробництво. Його гібриди соняшнику займають 8% площ посівів в Україні.

У 2012 році колектив кафедр, очолюваний Федором Парієм, нагороджений Міністерством аграрної політики та продовольства України Золотою медаллю «За розробку і впровадження високопродуктивних сортів рослин сільськогосподарських культур». Наукова школа, очолювана доктором біологічних наук Федором Микитовичем,

здобула широке міжнародне визнання, адже він є автором понад 40 винаходів із технологій селекції рослин та більше 70 сортів і гібридів сільськогосподарських культур.

Відкрила конференцію та привітала її учасників ректор університету доктор економічних наук, професор Олена Непочатенко і відзначила, що кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології під керівництвом Федора Микитовича є однією з найбільш плідних кафедр і від імені адміністрації вручила йому Почесну грамоту за багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм і вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки

й підготовку висококваліфікованих фахівців для агропромислового сектору економіки України та з нагоди 70-річчя від дня народження (див. знімок).

Співзасновник наукової конференції директор НДП «Софіївка» НАН України, доктор біологічних наук, професор, членкореспондент НАН України та Міжнародної академії Іван Косенко приєднався до привітань колеги і побажав ювіляру добра, здоров'я та благополуччя.

На пленарному засіданні Федору Парію також були вручені нагороди: відзнака Національної академії аграрних наук, медаль Міністерства освіти «За вагомий внесок у розвиток освіти» та Почесні грамоти головному управлінню агропромислового розвитку Черкаської облдержадміністрації та Уманської райдержадміністрації за значний внесок у розвиток вітчизняної аграрної науки та з нагоди 70-річчя від дня народження.

Учасники Міжнародної конференції обмінялися досвідом, ділилися планами на майбутнє про створення нових сортів і гібри-

дів сільськогосподарських культур та відзначили Федора Микитовича як одного з найдосвідченіших генетиків України.

Впродовж пленарного засідання серед учасників наукової конференції панували доброзичлива атмосфера, гумор та жарти.

Федір Микитович Парій приймав щирі вітання від колег-науковців з побажаннями залишатись веселим та життєрадісним. На довгу згадку в урочистій обстановці шанованому і найдосвідченішому генетику колеги вручили булаву як символ наукової влади.

Молодому поколінню генетиків поталанило, адже вони мають прекрасну можливість переймати досвід, знання та вміння Федора Микитовича Парія та примножувати здобутки свого вчителя-наставника.

Тож побажаймо йому ніколи не втрачати природного запалу й енергії і продовжувати нести у світ наукові здобутки на ниві селекції та генетики на благо рідної України.

Н.ЗУБОВА,
методист Центру культури і виховання УНУС.

І ЦАРСТВУ ЙОГО НЕ БУДЕ КІНЦЯ...

7 квітня — Благовіщення Пресвятої Богородиці

Починаючи з ранньої християнської церкви, воно розглядалося як перший акт виконання Богом своїх обітниць (обіцянок) про Христа. З Благовіщенням пов'язано чимало таємниць, як, утім, і з іншими християнськими святами, багато з яких стали продовженням язичницьких традицій або безпосередньо з ними пов'язаних. Сучасна назва свята (у перекладі з латинської - «сповіщення») почала вживатися в церковному лексиконі після 600-700 років від Різдва Ісуса Христа.

До речі, Христос — слово грецьке, що означає помазанник. Слово месія — єврейське, але означає те ж саме. Тому юдеї, а услід за ними й інші, називають Господа Месією.

Як відомо, Благу звістку отримала діва Марія — дочка праведників, мешканка Єрусалимського храму, куди батьки привели її трирічного дитинкою, і де вона провела 11 років, — співрозмовниця ангелів, усі помисли якої були присвячені Всевишньому, а серце наповнене любов'ю до Нього одного. У скромному своєму куточку проводила вона дні за звичними заняттями. Пальці її прями багрянню вовну для хрестоносців, а очі рвалися до сторінок Священного Писання, вкотре вже перечитуючи пророцтво Ісайї...

На основі першоджерела Слова Божого історія про Благу звістку звучить так. На шостий місяць пошаний був архангел Гавриїл від Бога в місто Галілейське, зване Назаретом, до діви, зарученої з чоловіком, на ім'я Йосип, з будинку Давидова. Увійшовши до неї, Гавриїл сказав: «... Господь з тобою; благословенна ти між жонами. ...не бійся, Маріє, бо ти набула благодаті у Бога. І ось, зачнеш в утробі, і народиш сина, і даси йому ім'я Ісус. Він буде великий і Сином Всевишнього званний, і дасть йому Господь престол Давида, батька його. І буде Він царювати над домом Якова у віки, і царству Його не буде кінця.» (Євангеліє від Луки, гл. 1, вірші 26-33).

Діва зняквала від цих слів і сказала ангелові: «Як же буде це, якщо я мужа не знаю?» Ангел сказав їй у відповідь: «Дух Святий найде на тебе, і сила Всевишнього осяє тебе; тому і народжуване святе наречеться Сином Божим.» (Євангеліє від Луки, гл. 1, вірші 34, 35, 38).

Атмосферу цієї події прекрасно передав російський іконописець Андрій Рубльов, ікона якого «Благовіщення» стала негласним символом свята. На ній зображений архангел, що прилетів до Діви Марії, з повідомленням про її обраність. І Богородиця відповідає посланцеві згодом, адже інакше її син не зміг би стати людиною...

Християни шанують Благовіщення як велике свято тому, що дата Благої звістки пов'язана з іншою датою, датою Різдва Христового, між якими рівно 9 місяців. Народження Сина Божого — подія істинно доленосна, така, що дає людству шанс на очищення і порятунком від гріхів.

Усі випадки зцілень, які ми знаходимо в Євангелії (воскресіння сина вдови Найнової або Лазаря), усі чудеса, які Христос творив над природою (приміром, утихомирив бурю на морі Тіверіадському), визначаються милосердям, любов'ю і жалістю у найглибшому їх розумінні.

(Українформ).

ГЕРОЇ СЕРЕД НАС

26 квітня цього року виповнюється 27 років з того дня, як український народ спіткала велика катастрофа — вибух на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС. І якби не героїзм сотень ліквідаторів, які в перші ж дні кинулися приборкувати мирний атом, наслідки цієї катастрофи могли б бути набагато страшнішими.

Через чорнобильське горнило пройшли і майже 800 уманчан. Це працівники пожежної частини, побутової фірми «Уманчанка», «Мегометра», «Уманьфермашу», «Уманьгазу», офіцери та прапорщики військових частин міста, водії АТП-17155 та 17107, група офіцерів Уманського МВ УМВС та інші. Вони працювали на найнебезпечніших ділянках ЧАЕС і прилеглих територіях, де їх на кожному кроці підстерігала смертельна небезпека, — скидали радіоактивні уламки з даху зруйнованого енергоблоку, де рівень радіації досягав тисяч рентген на годину, заливали бетон під фундамент зруйнованого реактора, проводили дезактивацію приміщень ЧАЕС і прилеглих територій.

Саме в такій смертельній небезпеці працювали уманчани-ліквідатори: М.А.Заєць, О.Т.Коломієць, В.П.Форостяний, В.М.Юрійчук, С.В.Чепкий, В.І.Бондаренко, В.Т.Захаренко, М.А.Місходжаєв, П.Г.Миколюк, М.Б.Богданович, А.В.Мельник, П.Г.Коваль, В.В.Лаута, В.Н.Оратовський, В.В.Осіпчук, В.І.Попов, Ю.В.Шрамко, М.К.Крючков і ін. Володимир Юрійчук, Володимир Форостяний та Микола Заєць двічі побували на даху 4-го енергоблоку, виконуючи «бойове завдання».

За 27 років ми втратили 213 чорнобильців, більшість з яких були ліквідаторами. 130 уманчан стали інвалідами. На обліку в нашій громадській організації 125 дітей Чорнобиля.

Ми маємо шанувати таких людей. Про уманчан-чорнобильців, про їх героїзм, мужність і відвагу розповідається в книзі «Герої Чорнобиля поруч», що вийшла в 2005 році. Активісти нашої організації сприяють патріотичному вихованню молоді, виступаючи з лекціями, бесідами перед учнями шкіл, СІТТУ, студентами навчальних закладів і розповідаючи про самовідданість героїв Чорнобиля. Молодь повинна знати

уманчани, які ціною свого здоров'я і життя врятували Україну, народ, майбутнє наших дітей від наслідків чорнобильської катастрофи. Не втрачаємо також надії увіковічити пам'ять померлих чорнобильців, встановивши в нашому місті пам'ятник «Жертвам Чорнобиля».

Наша щоденна діяльність спрямована на практичну допомогу вдовам і інвалідам-чорнобильцям. Разом з працівниками управління праці та соціального захисту населення провідуємо важкохворих інвалідів вдома, подаємо матеріальну допомогу, продуктивні набори тощо. За минулий рік було подано матеріальної допомоги майже на 24 тисячі гривень. Сприяють нам у цьому і міська влада, і депутати міської ради.

Особливу увагу приділяємо чорнобильським дітям: проводимо з ними різноманітні заходи, готуючи цікаві розважальні програми, солодкі столи і, звісно ж, подарунки. Активно працює в цьому напрямі голова комісії по роботі з дітьми В.І.Устенко, члени ради Ф.М.Бондар, В.Б.Кравцов.

Торік проведено гарний ремонт кабінету чорнобильців у міській поліклініці, відремонтована і обладнана по-сучасному палата для інвалідів в неврологічному відділенні міської лікарні. За це хочу висловити щиру вдячність від усіх чорнобильців члену ради В.В.Лауті, заступнику міського голови, начальнику управління праці та соціального захисту населення Г.М.Кучер, депутату обласної ради А.А.Крохмалю, головному лікарю міської лікарні В.І.Мироненку. Сподіваємось, що знайдуться добродії, які допоможуть нам обладнати палату для інвалідів в урологічному чи терапевтичному відділенні.

26 квітня 2013 року в Умані біля пам'ятного знака «Пам'ятай Чорнобиль» відбудеться загальноміський захід, приурочений до 27-ї річниці Чорнобильської трагедії. В його програмі: мітинг, поминальна панахида, вечір-реквієм в актовому залі педколеджу та благодійний обід для вдів і інвалідів організації. Запрошуємо всіх небайдужих уманчан взяти участь в цьому заході і шанувати пам'ять про померлих чорнобильців, віддати данину шана тим, хто захистив нас від атомного лиха.

Ю.БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
голова УМБФ інвалідів «Союз Чорнобиль України».

До 90-річчя Уманського району

28 березня виповнюється 100 років з дня народження доктора медичних наук, професора Гната Петровича Сарніцького — уродженця села Берестівця.

Він народився в бідній селянській багатодітній сім'ї — крім нього були молодші брати Василь і Федір та сестри Ксенія і Параска. Батьки вели одноосібне господарство. Сім'я ледве зводила кінці з кінцями.

Після встановлення радянської влади в нашій місцевості у звичайній сільській хаті розпочинає діяти трирічна школа, яку відвідував маленький Гнат. З 1923 року в селі запроваджена 4-річна школа. Почалося будівництво нової школи, одним з організаторів якого був батько Гната Петро Федорович. В 1928 році нова семирічна школа відчинила свої двері. Її директором став М.М.Киппа. Перший випуск відбувся в 1930 році, і Гнат Сарніцький був одним з перших випускників, які отримали похвальний лист за гарні успіхи в навчально-виховному процесі. Пізніше юнак навчав-

ВІН РЯТУВАВ ЛЮДСЬКІ ЖИТТЯ

ся в Уманському сільськогосподарському технікумі, через кілька років вступив до Уманського педінституту, де здобув спеціальність учителя математики і був направлений на роботу за фахом в міську школу Краматорська. Та з дитинства він мріяв про медицину, тож вступив до Київського медичного інституту і в 1939 році його закінчив.

У період Великої Вітчизняної війни Гнат Петрович працював керівником відділення військового шпиталю в місті Умані, а в 1946 році переїхав з сім'єю до Києва, де продовжив працювати і навчався: закінчив клінічну ординатуру по хірургії при Київському інституті удосконалення лікарів, через три роки захистив дисертацію на вчену ступінь кандидата медичних наук, а згодом здобув ступінь доктора медичних наук. Більше 20 років працював завідувачем кафедрою гематології та переливання крові Київського інституту удосконалення лікарів. Написав більше 55 наукових робіт, які стосуються актуальних питань клінічної хірургії, переливання крові та гематології.

Г.П.Сарніцьким був висококваліфікованим педагогом і лікарем. Як обдарований та ерудований хірург відмінно володів методиками операцій на органах черевної порожнини, онкологічних і гінекологічних втручань.

З перших днів трагедії на Чорнобильській АЕС працював з хворими, які прибували у його відділення, — майже місяць не виходив з лікарні, допомагаючи, лікуючи, оперуючи уражених атомом людей. Робив складні операції по пересадці кісткового мозку у глибокоуражених хворих. Співпрацював з американським лікарем Гейлом, який приїздив до Києва у 1986 році на допомогу українським лікарям.

Гнат Петрович відзначений багатьма медалями, грамотами. Він був доброю, чесною, працюючою людиною, відданим сім'янином. Разом з коханою дружиною Клеопатрою Павлівною, з якою разом пройшли і війну, і голод, і злидні, виростили трьох дітей — сина Олександра, дочку Людмилу і Владислава. Пішов у Вічність Гнат Петрович на 82 році життя, в 1995 році.

Будучи депутатом Уманської районної ради (БЮТ), в січні 2010 року на сході села я запропонував створити меморіальну дошку відомим берестівцям, і однією з найкращих постатей з цієї когорти був саме Сарніцький Гнат Петрович. Влітку ця добра справа була втілена в життя завдяки місцевим фермерам — його племіннику П.В.Сарніцькому та іншому родичеві — І.І.Новосельському, за що їм щира вдячність.

В.МАРТИНОК,
учитель історії Берестівської ЗОШ.

ЗВОРУШЛИВА ЗУСТРІЧ

Ось уже три роки поспіль навесні збираються разом працівники культури району, які, пропрацювавши на цій ниві по 40 і більше років, вже на заслуженому відпочинку або ж продовжують мистецьке життя, — директорами, художніми керівниками сільських будинків культури. Організатором цих зустрічей стала ветеран культурної роботи з Вільшаної Слобідки Тамара Юхимівна Кучер. На її поклик прибули колишні колеги з Іванівки, Кочубіївки, Юрківки, Томашівки, Черповодів, Громів, Старих Бабанів, Краснопілки, Бабанки.

Цього разу ця зустріч, що стає традиційною, проходила в стінах Дмитрушківського будинку культури, тож всіляко сприяли її про-

веденню його директор Петро Федорович Копернак та його дружина Людмила Яківна, художній керівник Раїса Анатоліївна Галочка. Прийшов привітати ветерана культури і сільський голова Андрій Адамович Присяжнюк.

Нам завжди приємно зустрічатися, адже позаду стільки років плідної праці на ниві культури, бо ж хоча працювали в різних селах, але часто наші стежки перепліталися — їздили наші бригади культурників один до одного з творчими виступами, гарними концертами. Тож при зустрічі нам є про що поговорити, є що згадати. Було всього: і кумедні випадки, і виступи перед трудівниками на полі й на фермі, часто в холодних приміщеннях клубів, але

все те згадується як приємні сторінки нашого життя.

Тож і цього разу ділились спогадами, добрим словом згадували тих своїх колег, які вже відійшли у Вічність, — П.П.Бабченка, П.Ф.Мальованого, М.С.Лісачова, Л.С.Остропільську, М.Г.Баніру та багатьох інших.

Однак коли зібралися працівники культури, то як же без пісень, які залишилися в наших душах назажди. Музичним супроводом нам допомагав наш колега Віктор Данилович Павлуша з Бабанки.

Ця зустріч стала для усіх нас справжнім святом душі, за що ми щиро вдячні її організатору Тамарі Юхимівні та гостинним господарям — дмитрушківським культпрацівникам.

ГОМЕЛЬЧУК,
М.РЕДЬКО,
учасники зустрічі.